

**Što se smatra valjanim dokazom o zaposlenoj ili na drugi način angažiranoj fizičkoj osobi koja će obavljati djelatnost lobiranja u ime pravne osobe u smislu članka 9. stavka 2. točke b) Pravilnika o vođenju registra lobista („Narodne novine“, broj 123/2024., u daljnjem tekstu: Pravilnik)?**

Valjani dokaz o zaposlenoj ili na drugi način angažiranoj osobi može biti potvrda o radno-pravnom statusu osiguranika HZMO-a, odnosno e-radna knjižica, ugovor o radu, ugovor o djelu, izvadak iz sudskog registra ili neka druga jednakovrijedna potvrda kojom se dokazuje angažiranost fizičke osobe od strane pravne osobe.

**Hoće li Povjerenstvo ishoditi dokaze ili je strana osoba obavezna samostalno ishoditi dokaze o pravomoćnoj neosuđivanosti za kaznena djela predviđena Zakonom o lobiranju („Narodne novine“, broj 36/2024, dalje u tekstu: ZOL)?**

U odnosu na stranu pravnu osobu koja je u obvezi priložiti dokaz o neosuđivanosti iz druge države, a imajući na umu specifičnost različitih pravnih uređenja zaštite osobnih podataka i povjerljivosti evidencija o osuđivanosti državljana drugih država, Povjerenstvo nije u mogućnosti pribaviti takav dokaz samostalno ili bi pribavljanje takvog dokaza, ako bi i bilo moguće za pojedine države, bila povezano s poteškoćama i dugotrajnošću diplomatske dostave te zato ne bi bilo u skladu s načelom učinkovitosti i ekonomičnosti Zakona o općem upravnom postupku („Narodne novine“, 110/21., u daljnjem tekstu: ZUP). Imajući u vidu navedene okolnosti, strana pravna osoba je stoga u obvezi sama pribaviti i priložiti dokaz o neosuđivanosti iz druge države uz zahtjev za upis u Registar lobista. U odnosu na odredbu članka 12. stavka 4. ZOL-a, a kada se radi o strancu koji nema poslovni nastan u Republici Hrvatskoj, on dokazuje svoju nekažnjivost za odgovarajuća kaznena djela propisana nacionalnim propisima države čija je osoba državljanin, a koja imaju ista ili slična obilježja kaznenih djela navedenih u članku 12. stavku 4. ZOL-a.

**Je li potrebna registracija svih osoba koje sudjeluju na sastanku, ukoliko na sastanku sudjeluje više osoba iz istog trgovačkog društva?**

Svi sudionici sastanka na kojem se lobira i koje aktivno lobiraju, dakle ostvaruju određeni oblik usmene ili pisane komunikacije prema lobiranoj osobi, moraju biti registrirane u Registar lobista. Nadalje, temeljem članka 7. stavka 2. ZOL-a lobirana osoba dužna je odbiti svaku

komunikaciju s osobom koja nije upisana u Registar lobista, budući da je sukladno citiranim odredbama ZOL-a isključivo predviđena komunikacija između lobista i lobirane osobe, slijedom čega druge osobe koje nisu lobisti i nisu upisane u Registar lobista ne mogu biti nazočne na sastancima te je lobirana osoba dužna odbiti komunikaciju s navedenim osobama.

**Moraju li se stručnjaci koji sudjeluju na sastanku kao potpora tehničkom objašnjavanju stručnog dijela registrirati kao lobisti?**

Lobiranje sukladno ZOL-u obavljaju lobisti koji prethodno moraju biti upisani u Registar lobista. Aktivnosti koje se ne smatraju lobiranjem pobrojane su člankom 4. ZOL-a. Povjerenstvo je zauzelo stav da osobe koje nisu upisane u Registar lobista ne mogu nazočiti sastancima sa lobiranim osobama.

**Smatra li se Hrvatski ured za osiguranje lobistom u smislu Zakona o lobiranju imajući na umu činjenicu da Hrvatski ured za osiguranje jest tijelo javne vlasti?**

Hrvatski ured za osiguranje (dalje u tekstu:HUO) jest tijelo javne vlasti. Lobiranom osobom smatra se svaka osoba koja je izabrana, imenovana, zaposlena ili na drugi način angažirana i sudjeluje ili je nadležna za javno odlučivanje te koja je pristala komunicirati sa lobistom. Ukoliko bi HUO u okviru svog djelokruga obavljao i poslove lobiranja bio bi u obvezi upisati se u Registar lobista.

**Moraju li se lobisti upisani u EU registar transparentnosti posebno upisati i u Registar lobista Republike Hrvatske prije eventualnog sastanka i komunikacije s lobiranim osobama, odnosno da li su lobirane osobe dužne odbiti komunikaciju s njima prije upisa u Registar lobista Republike Hrvatske?**

Lobirane osobe ne bi trebale dopustiti aktivnosti lobiranja u komunikaciji s pravnim ili fizičkim osobama koje nisu upisane u Registar lobista Republike Hrvatske, bez obzira jesu li pritom te osobe upisane u Registar transparentnosti Europske unije.

**Je li se korisnik lobiranja, u čije ime lobira registrirani profesionalni lobist koji ispunjava sve zakonom propisane obaveze, dužan upisati u Registar lobista u slučaju kad zajedno s**

**lobistom sudjeluje u lobističkoj aktivnosti prema lobiranoj osobi (npr. sudjelovanjem na sastanku ili uključivanjem u prepisku elektroničkom poštom koje je inicirao registrirani lobist)?**

U situaciji kada bi korisnici lobiranja uz prisustvo lobista sudjelovali u zagovaranju i prenošenju informacija u vezi s javnim odlučivanjem, u tom slučaju bi bili uključeni u proces lobiranja. Stoga smo mišljenja da bi takve osobe trebale biti upisane u Registar lobista.

**Postoji li prilikom registracije u Registar lobista obveza registrirati i pravnu osobu, ali i sve zaposlene u toj pravnoj osobi koje imaju doticaja s lobiranim osobama?**

Temeljem članka 2. ZOL-a, lobiranje je određeno kao svaki oblik usmene ili pisane komunikacije prema lobiranoj osobi kao dio strukturiranog i organiziranog promicanja, zagovaranja ili zastupanja određenih interesa ili prenošenja informacija u vezi s javnim odlučivanjem radi ostvarivanja interesa korisnika lobiranja. Odredbama članka 11. ZOL-a propisano je da lobiranje može obavljati lobist koji je upisan u Registar lobista. Slijedom navedenog, ukoliko pravna osoba lobira, ona mora biti upisana u Registar lobista prije samog početka lobiranja, kao i zaposlenici te pravne osobe koji lobiraju u ime poslodavca kod kojeg su zaposleni.

**Mogu li fizičke osobe koje su registrirani lobisti obavljati djelatnost lobiranja i prije nego li se pravni entitet registrira, iz razloga dužih internih procedura kod pravnih osoba?**

Ukoliko se radi o fizičkoj osobi koja je upisana u Registar lobista, ista može lobirati, neovisno o registraciji određenog pravnog entiteta. U slučaju da taj lobist želi lobirati u ime poslodavca i ukoliko se radi o osobi koja će pro futuro i biti zaposlena u toj pravnoj osobi, utoliko će se po registraciji i upisati kao in house lobist ili ostati i nadalje registrirani lobist neovisno o upisu poslodavca u Registar lobista

**Smatra li se slanje pozivnica i/ili dopisa na adrese lobiranih osoba – lobiranjem, odnosno smatra li se samo slanje pozivnica na događaje koje su u organizaciji klijenata pravne osobe na službene email adrese ministarstva i dužnosnika- lobiranjem?**

Odgovor na ovo pitanje ovisi o prirodi događaja na koje je lobirana osoba pozvana. Priroda događaja razmatra se kroz definiciju lobiranja iz članka 2. ZOL-a, ali i u odnosu na aktivnosti koje se ne smatraju lobiranjem iz članka 4. ZOL-a. Pritom je forma komunikacije prema lobiranoj osobi irelevantna. Stoga ukazujemo da se aktivnost osoba koje sudjeluju na javnim događanjima i/ili događajima koji se prenose u javnost, ne smatra lobiranjem.

**U slučaju da se u Registar upisuje samo društvo kao pravna osoba, a ne i zasebno zaposlenici tog društva kao in-house lobisti te u slučaju povrede Zakona o lobiranju, kome će Povjerenstvo izreći sankciju, pravnoj osobi ili fizičkoj osobi koja je zaposlenik pravne osobe kao in-house lobist?**

Upis, kako pravne osobe, tako i fizičke osobe koja lobira u ime i za račun te pravne osobe nužan je preduvjet za početak lobiranja. Stoga, u Registar se upisuje kako pravna osoba tako i fizička osoba lobist koja lobira u ime poslodavca kod kojeg je zaposlena. Kada se radi o pravnoj osobi lobistu, odgovornost za prijavu promjene podataka, podnošenja izvješća, nepodnošenje dopune u roku, odnosno nepodnošenje dopuna snosi pravna osoba i odgovorna osoba u pravnoj osobi. S druge strane, u odnosu na mjere za nedopuštene lobističke aktivnosti propisano je da se iste izriču lobistu. Prema definiciji lobista iz članka 2. stavka 3. ZOL-a, isto podrazumijeva i pravne i fizičke osobe koje lobiraju i upisane su u Registar lobista. Lobiranje se, između ostalih, temelji na načelu odgovornosti i savjesnosti koje podrazumijeva da lobisti i lobirane osobe postupaju na način koji odgovara najvišim standardima profesionalnosti, a kako pravna osoba ne može sama bez aktivnosti fizičke osobe koja lobira u njeno ime i za njen račun poduzimati aktivnosti, u tome slučaju mjera se izriče u svakom slučaju fizičkoj osobi koja poduzima nedopuštene lobističke aktivnosti ali i pravnoj osobi, jer se i ona u konkretnom slučaju smatra lobistom, ali uvijek uzimajući u obzir sve okolnosti konkretnog slučaja.

**Obzirom da je člankom 8. stavkom 4. ZOL-a propisana zabrana nuđenja ili davanja darova odnosno bilo kakve druge koristi lobiranoj osobi., do koje mjere je zabranjeno davanje darova lobiranim osobama?**

Člankom 8. stavkom 4. ZOL-a propisana je zabrana nuđenja ili davanja darova odnosno bilo kakve druge koristi lobiranoj osobi pri čemu ZOL ne radi razliku vezano uz trenutak davanja

dara ili koristi te je stoga plaćanje ručka ili kave ili slanje darova lobiranoj osobi, ZOL-om apsolutno zabranjeno neovisno o prigodi i okolnostima.

**Smatraju li se djelatnici Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (dalje u tekstu: Zavod) koji su u komunikaciji s nositeljima odobrenja za stavljanje lijeka u promet odnosno njihovim ovlaštenim predstavnicima lobiranim osobama i ukoliko da, koje je radnje Zavod obvezan poduzeti u kontekstu predmetnog zakona?**

Osobe koje sudjeluju ili su u konkretnom slučaju nadležne za javno odlučivanje koje se odnosi na donošenje liste lijekova Zavoda, a koje se smatraju općim aktima, ukoliko pristanu na komunikaciju s lobistom, smatraju se lobiranim osobama. Pritom se samo lobiranje može odvijati kroz bilo koji oblik usmene ili pisane komunikacije kao dio strukturiranog i organiziranog promicanja, zagovaranja ili zastupanja određenih interesa ili prenošenja informacija u vezi s javnim odlučivanjem radi ostvarivanja interesa korisnika lobiranja. Nesporno, da bi se radilo o lobiranju, lobirane osobe moraju pristati komunicirati s lobistom kako je to propisano člankom 2. točkom 4. ZOL-a. U konkretnoj proceduri, lobirane osobe bi nesporno mogli biti članovi Povjerenstva za lijekove Zavoda s obzirom da sudjeluju u javnom odlučivanju na način da temeljem njihovog pozitivnog mišljenja Upravno vijeće Zavoda kao tijelo koje ima javne ovlasti donosi listu lijekova. Isto tako članovi Upravnog vijeća Zavoda bi isto tako mogli biti lobirane osobe, jer isto tijelo donosi konačnu odluku o stavljanju lijekova na liste.

**Potpadaju li pod definiciju lobirane osobe službenici Hrvatske banke za obnovu i razvitak (HBOR)?**

Zaposlenici HBOR-a koji bi se mogli podvesti pod jednu od kategorija određenim ZOL-om iz članka 2. stavaka 4. mogli bi se smatrati lobiranim osobama za slučaj da su angažirani u proceduru javnog odlučivanja u smislu članka 2. točke 2. ZOL-a.

**Što u situaciji kada povezana društva holding društva zastupaju preko svojih radnika ili direktora vlastite interese, primjerice kada direktor povezanog društva lobira kod određenog javnog tijela u svrhu promjene određenog općeg akta, a s ciljem ostvarivanja interesa za to „svoje” povezano društvo?**

Uzimajući u obzir kako direktor jednog trgovačkog društva nije ovlašten poduzimati radnje u pravnom prometu o odnosu na neko drugo trgovačko društvo, pa makar se i radilo o povezanim društvima koja uslijed činjenice da su povezana na jedan od zakonom predviđenih načina i nadalje ostaju samostalna sukladno čl. 473. Zakona o trgovačkim društvima („Narodne novine“, broj: 111/1993, 34/1999, 121/1999, 52/2000, 118/2003, 107/2007, 146/2008, 137/2009, 111/2012, 125/2011, 68/2013, 110/2015, 40/2019, 34/2022, 114/2022, 18/2023, 130/2023, 136/2024., dalje u tekstu: ZTD), pa u slučaju kada direktor trgovačkog društva lobira kod određenog javnog tijela u svrhu promjene određenog općeg akta, a s ciljem ostvarivanja interesa za to povezano društvo, isti bi to mogao obavljati uz uvjet da je prethodno upisan u Registar lobista, kako on kao fizička osoba, tako i pravna osoba u ime koje lobira.

S druge strane ako bi se povezano društvo nalazilo u ulozi lobista te lobiralo u svom vlastitom interesu, kroz svoje zaposlenike, za zakonito lobiranje bilo bi potrebno da se isto društvo upiše u Registar lobista zajedno s osobom koja će lobirati u toj pravnoj osobi.

### **Postoji li vremenski rok u kojem se treba donijeti rješenje o upisu u Registar lobista?**

Povjerenstvo će, sukladno čl. 14. ZOL-a, donijeti i dostaviti podnositelju zahtjeva rješenje o zahtjevu za upis u Registar lobista u roku od 30 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva za upis u Registar lobista.

### **Hoće li Povjerenstvo javno objavljivati svoja očitovanja, ima li Povjerenstvo ovlasti za tumačenje odredbi Zakona o lobiranju i Pravilnika o vođenju registra lobista i hoće li ta tumačenja biti obvezujuća za daljnje postupanje?**

Povjerenstvo javno objavljuje svoja očitovanja, kako ona vezana za ZSSI Zakon o sprječavanju sukoba interesa („Narodne novine“, broj 143/21., 36/24., dalje u tekstu: ZSSI), tako i za ZOL. Povjerenstvo je kao provedbeno tijelo ovlašteno tumačiti odredbe ZOL-a.

Isto proizlazi i iz odredbe članka 3. i 10. Zakona o sustavu državne uprave Analogno primjeni ZSSI-a, davanje očitovanja nije izričito propisano, pa ih Povjerenstvo tijekom niza godina primjene zakona daje, slijedom čega zaključujemo kako nema razloga da se očitovanja lobistima po ZOL-u ne daju i da se isto ne iznosi na javnim sjednicama.

Držimo iznimno važnim da se kroz očitovanja lobistima javno daju se pravna stajališta vezana uz konkretne situacije primjene zakona. Ujedno napominjemo da je javnost rada Povjerenstva iznimno bitan preduvjet našega rada. Imajući u vidu da se lobiranje temelji na načelima

otvorenosti, transparentnosti, odgovornosti, savjesnosti i integriteta, smatramo da je daljnje postupanje Povjerenstva na navedeni način *conditio sine qua non* našeg djelovanja.

**Je li zahtjev za dostavljanje adresa i OIB-a zaposlenika lobista kod pravnih osoba u skladu s GDPR-om te pitanje kako će se osigurati zaštita privatnosti zaposlenika i spriječiti javno objavljivanje njihovih osobnih podataka?**

Podaci o adresi i osobnom identifikacijskom broju su potrebni radi upisa lobista u Registar lobista, sukladno odredbama Pravilnika. Posebno se treba uzeti u obzir da se još nalazimo u razdoblju dok nije uspostavljeno cjelovito informatičko programsko rješenje Registra lobista na kojem Povjerenstvo radi u suradnji s MPUDT-om te se trenutno vodi privremeni Registar lobista, sukladno članku 28. ZOL-a. Nakon što se informatičko programsko rješenje uspostavi, korisnici, odnosno lobisti moći će mu pristupati putem NIAS sustava (e-Građani).

Sukladno članku 5.1.b) Uredbe o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (SL EU L119, dalje u tekstu: Opća uredba o zaštiti podataka, eng. skraćeno GDPR) osobni podaci moraju biti prikupljeni u posebne, izričite i zakonite svrhe te se dalje ne smiju obrađivati na način koji nije u skladu s tim svrhama (načelo ograničavanja svrhe). Također, prema članku 5.1.c) Opće uredbe o zaštiti podataka osobni podaci moraju biti primjereni, relevantni i ograničeni na ono što je nužno u odnosu na svrhe u koje se obrađuju (načelo smanjenja količine podataka), te će se osobni podaci u postupku upisa u Registar sukladno tome prikupljati i obrađivati.

Zaštita privatnosti zaposlenika i sprječavanje javnog objavljivanja njihovih osobnih podataka omogućena je time što Povjerenstvo osim nužnih podataka potrebnih za upis u Registra propisanih ZOL-om i Pravilnikom, ostale podatke javno ne objavljuje.

Člankom 18. ZOL-a propisano je da podacima u Registru lobista koji nisu javni može pristupiti samo ovlaštena osoba u skladu sa propisanim mjerama i uz suglasnost osobe čiji se podaci obrađuju.

Sukladno stavku 3. istog članka dokumentacija koja nije javno objavljena pohranjuje se u poslovnim prostorima Povjerenstva te se na nju primjenjuju tehničke i organizacijske mjere zaštite propisane pravilnikom.

Osobni podaci sadržani u dokumentaciji iz postupka podnošenja zahtjeva iz članka 12. stavka 6. ZOL-a čuvaju se pet godina od dana brisanja iz Registra lobista, sukladno stavku 4. istog članka.

## **PITANJA S EDUKATIVNE RADIONICE ZAKONA O LOBIRANJU S CILJANOM SKUPINOM-LOBISTI, BUDUĆI LOBISTI U ZAGREBU 14.02.2025.**

### **Je li prokurist in-house lobist ili „vanjski“ lobist?**

Prokurist se u Registar lobista upisuje kao in-house lobist, putem obrasca 2. Pravilnika.

### **Ima li prostora za administrativno birokratsko olakšanje za lobiste vezano za dokumentaciju za upis lobista u Registar?**

Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije u suradnji s Povjerenstvom radi na izradi informatičkog rješenja Registra lobista, čime će se administrativno rasteretiti Povjerenstvo i olakšati registracija lobistima na način da će se. Upis u Registar obavljat će elektroničkim putem (preko NIAS sustava).

### **Kada se ostvari susret između lobista i lobirane osobe, koje su njihove obveze?**

Lobist je dužan predstaviti se lobiranoj osobi, dokazati da je upisan u Registar lobista te navesti cilj i korisnika lobiranja za kojeg lobira. Lobist može pružiti lobiranoj osobi informacije i materijale o pitanjima o kojima lobira za korisnika lobiranja. Lobirana osoba provjerava je li lobist zaista upisan u Registar lobista.

### **Kad se fizička osoba upisuje u Registar lobista kao in-house lobist, je li ju moguće upisati samostalno?**

Fizička osoba se upisuje pod obrascem 2. za upis u Registar lobista – pravne osobe, u rubrici „Podaci o lobistu koji lobira u pravnoj osobi“. Dakle, in-house lobisti se mogu upisati samo u okviru upisa u Registar poslodavca u ime kojega lobiraju i kod kojega su zaposleni.

### **Do koje pozicije, u primjerice Ministarstvima, ide opis lobirane osobe?**

Lobiranom osobom smatra se svaka osoba koja sudjeluje ili je nadležna za javno odlučivanje.

### **Je li dovoljno da se na sastanku neka osoba predstavi kao lobist lobiranoj osobi?**

Lobist se mora predstaviti, dokazati da je upisan u Registar lobista te navesti cilj i korisnika lobiranja za kojeg lobira. Lobist može pružiti lobiranoj osobi informacije i materijale o pitanjima o kojima lobira za korisnika lobiranja.

### **Tretiraju li se strukovna udruženja i njihove aktivnosti kao lobiranje?**

Lobiranjem se smatra sve ono što se ne bi moglo podvesti pod definiciju čl. 4. Zakona o lobiranju.

## **PITANJA S AMCHAM POSLOVNOG DORUČKA NA TEMU ZAKONA O LOBIRANJU OD 18.02.2025.**

### **Je li poslodavac korisnik lobiranja ili se može upisati u Registar lobista?**

Pravna osoba se registrira u Registar lobista i svi in-house lobisti unutar pravne osobe.

### **Može li se definicija javnog odlučivanja primjenjivati kada korisnici lobiraju za europske i internacionalne zakone?**

Komunikacija s međunarodnim institucijama ne predstavlja lobiranje, u smislu čl. 4. ZOL-a.

### **Kada se pravna osoba upiše u Registar lobista i registrira primjerice pet lobista, tko podnosi Izvještaj?**

Pravna osoba podnosi Izvještaj.

### **Mogu li odvjetnici biti u Registru lobista?**

Odvjetnici i odvjetnička društva mogu biti lobisti i moraju se upisati u Registar lobista. Pritom moraju poštovati Zakon o odvjetništvu, Kodeks odvjetničke etike i Statut Hrvatske odvjetničke

komore. Ukoliko je stranka suglasna, mogu se dogovoriti da određeno pitanje ne predstavlja odvjetničku tajnu, što je osobito vezano za izvještaje o lobiranju.